

Nr 22. Torpet Qviden ("Quia") under Hol Mellantorp och sedan Hol Algutsgården

Bebott 1818-1928

Första familjen:

1818-1849

Andreas Ericsson (1789-1840) Född i Horla Mellomgården, Horla. Hans föräldrar hette Eric Bryngelsson och Karin Svensdotter. Andreas död på torpet Qviden av förkylning.

H. Brita Svensdotter (1787-1858) Född i Kärtared Östergården, Horla. Hennes föräldrar hette Sven Andersson och Martha Månsdotter.

Andreas och Brita verkar ha träffats när han var dräng på Kärtared Östergården där hon var född och bodde med sina föräldrar. De hade gift sig 1815 och sedan bott i Lilla Bögared, Närunga (Skogsbygden). De kom hit till Qviden 1818.

Britas syster **Ingeborg Svensdotter** (1793-1827) bodde också här några år. Hon flyttade 1825 till torpet Skogen under Elofsgården i Horla.

Efter makens död 1840 är Brita inhyses här. Hon säljer torpet någon gång nu, till drängen **Sven Andersson**, för 100 riksdaler, enligt hans bouppteckning, se nedan. På grund av det som sedan händer med Sven så verkar hon inte fått sina pengar. Hon flyttar 1849 till Kongegården i Horla. Där är hon inhyses tills hon dör 1858 av "huvudvärk".

De fick bara ett barn, Anna Catrina, som föddes 1817 och dog en månad gammal när de bodde i Bögared. Hon hade dött i "strypsjuka" dvs difteri.

Andreas Ericssons bouppteckning:

Kullings häradsrätt (P) FII:26 (1838-1840) Bild 393 / sid 779 (Arkiv Digital)

Enligt bouppteckningen ägde de en röd ko och 3 får. Andreas hade en blå rock, tre tröjor, fyra par byxor, en mössa, ett par stövlar och två par skor. Han var skyldig en del pengar till olika personer bl a nere i Kärtared.

Andreas Ericsson fick vid ett tillfälle träda in som extra Rotemästare. Ur Hols sockenbok 1834-05 -08:

"Avgiften till kyrkoreparationsfonden lämnades af de närvarande socknens innevånare till Byggnadsdirektionen. Beslut fattades att de härtill beviljade medlen skulle uppbäras genom Rotemästarna af de resterande och enär några af Hohls sockens innevånare bo aflägsne ifrån Hohls och Bähnes

Rotemästare antogs för tillfället såsom extra Rotemästare torpare Andreas Eriksson på Quiden, att af Oryd, Holskaryd och de torpare som höra till socknen och bo på Hohls och Bänes skog, uppbära och redovisa penningarne."

Drängar på Quia:

1838-39: **Andreas Jonsson** (1818-1896) från Högekulle under Hol Östergården.

1840- 41: **Israel Andersson** (1824-1885) från Högekulle under Lilla Sörgården. "Quia hos enkan"

År 1842-1845 bodde här en dräng, **Sven Andreasson** (1816-1847) född på Dammbacken, Horla, som enligt kyrkobok och ett rykte (se boken om torp i Horla) hade slagit ihjäl en man, Petter Larsson (1818-1845) på Horla Skogen, kallad "Kungen". Denne Petter Larsson stod som "lösdrivare" och enligt husförhörboken fanns han hos sin mor i en backstuga vid Rydet. Pappan hade dött 1844.

Efter lite efterforskningar i olika källor framkommer att ryktet om detta mord stämmer.

Se en utförlig beskrivning av händelsen i: "Om mordet på Skoga-Petter år 1845" på annat ställe på översiktssidan om torpen.

Enligt drängen Sven Anderssons bouppteckning hade han just fått eget kontrakt på torpet Qviden när mordet skedde. *"Torplägenheten med hus och jord enligt kontrakt med hemmansägaren i Hool Mellantorp, på 49 år".* Sven var fortfarande skyldig 100 riksdaler för torpet när han dog i fängelset.

Svens bouppteckning: Kullings häradsrätt (P) FII:28 (1845-1848) Bild 603 / sid 1291

Sven dömdes till livstids fängelse för dråp och sattes på Christianstads Fästningsfängelse år 1846. Han fick fångnummer 115 och i böckerna från fästningen står: *"Sven Andersson, född 1816 14/2 i Horlas socken, Elfsborgs Län. Fadern torparen Andreas Nilsson dog 1844 (på Dammbacken). Modern Maria Andersson. Lärde läsa hemma, gick första gången till nattvarden i Horla socken 1832. F.d. torpare. ". "Dömd 1846 20/8 för dråp.""* *"Sven Andersson 30 år från Elfsborgs Län. Torpare. Brunt hår, blå ögon, ovalt ansikte, med. växt".*

Året därpå omkom Sven i fängelset och efterlämnade sin gamla mor, änkan Maria Andersdotter. *"Dog genom vådlig händelse 1 maj 1847"* står det i anteckningen från fängelset.

Enligt berättelsen i Horla torpbok, berättad av Ivan Carlsson i Kärtared, hade flera personer varit inblandade i dråpet men Sven fick ta på sig skulden för att han inte hade någon egen familj. Det sas också att en man från Kärtared sagt på sin dödsbädd i slutet av 1800-talet att "hade jag inte haft klackjärn på stövlarna hade nog Skoga-Petter levat än".

Så kanske var Sven inte ensam skyldig och hade helst velat fortsätta sitt liv på torpet Qviden.

Enligt ryktet ska Sven ha dött vid ett rymningsförsök och blivit spetsad av vassa stolpar runt fängelset.

I fängelsets bok står dock: *"Vid arbetet på södraaren nedfallit från ställningen och slagit sig till döds d. 1/5 1847."*

Kristianstads fästningsfängelse (L) D1:9 (1844-1847) Bild 1700

Kristianstads fästningsfängelse (L) D2:2 (1843-1857) Bild 620

Kristianstads fästningsfängelse (L) D5:1 (1842-1850) Bild 2980

Nästa familj:

1845-1848

Arrendator **Anders Nilsson** (1821-1887), född i torpet Bräckan som hörde till Horla Västergård. Hans föräldrar hette Nils Jonasson född 1782 i Lygnö, Alingsås Landsförsamling och modern Maria Nilsdotter född 1785 på Rydet, Horla. Hon var av Rydetsläkten.

H. **Anna Maja Larsdotter** (1818-1876) Född i Nohult, Närke.

De hade gift sig 1844 i Nolhult, Närke där de varit dräng och piga och de fick sitt första barn där. Kom till Qviden 1845.

Deras barn:

August (1844-1927) Född i Nolhult, Närke

1848 flyttade de till Nybygget Mellantorp under Jonstorp Sörgården i Bäne skog. Det torpet kallades Brännet, se torp nr 30.

1849-1876

Qviden står nu efter laga skifte under Algotsgården i Hol.

Nästa familj:

Johannes Svensson (1825-1911) Född i Bäne Fräsegården, Hol. Död här på Qviden.

H.Maja Andersdotter (1821-1907) Född i Brännebo, Siene. Död här på Qviden.

De kom hit 1849 då de hade gift sig.

Johannes Svensson var av Rydet-släkten. Hans far Sven Nilsson var född 1793 på Rydet i Horla. Johannes farfars farfar var Olof Arfwidsson, stamfader till Rydet-släkten.

Även Maja var av Rydet-släkten. Johannes och Maja var kusiner. Majas far Anders Nilsson var bror till Johannes far Sven Nilsson.

Johannes och Majas barn:

1. Alexander (1851-1934) Född på Qviden. Bildar familj här. Se nedan.

2. Mathilda Vilhelmina (1857-1934) Till Lerum 1878. I Bälinge 1879. Bildar familj i Göteborg.

3. Fredrika (1861-1944) Till Örgryte 1884. Bildade familj på Kärret under Mellantorp i Hol. Till Amerika 1895. Hennes make Emanuel Olsson (1864-1947) från Forshälla i Bohuslän, hade emigrerat före sin familj, 1892, och Fredrika kom efter med barnen. De bosatte sig i Jamestown i delstaten New York. Fredrika hette i Amerika Freda Olson och maken bytte namn till Elmer Olson. Han arbetade som slipare på en möbelfabrik.

Majas syster **Anna Cajsa Andersdotter** (1827-1908) bor här 1854-1856. Bildar familj i Kvinnestad.

Eventuellt bor även en kortare tid:

Änkan **Cajsa Erikdotter** (1793-1854) Född i Edsleskog, Dalsland, död i Göteborg. Hon har varit gift med soldat Elias Kihl och bott i Hakelid nere i Hol. Död i Göteborg 1854.

1877

Alexander Johansson (1851-1934) se ovan. Död i Fridhem, Kärtared, Horla.

H. Inga Mathilda Johansdotter (1853-1940) Född i Kärnhult, Norska Skogsbygden. Död i Fridhem, Kärtared, Horla.

De gifter sig 1877 och hon flyttar hit.

Deras barn:

1. Hilma Olivia (1877-1973) Till Alingsås 1898. Tillbaka hit 1899. Hon gifter sig 1905 med Karl Gustaf Larsson (1875-1934), snickare född i Torbjörnstorp, annexförsamling till Falköpings stadsförsamling. Deras son: **Olof Kurt Wenschel Eugen** (1905-1911). Död av polio. De flyttar till Partille 1907. Det pratas fortfarande om ett högljutt bröllop som ska ha firats i torpet Qviden vid denna tiden och det skulle kunna ha varit detta bröllop. Oväsensdet hördes över hela Öryd och grisar ska ha rymt och barn ska ha gömt sig i husen runt omkring.

2. Johan Adolf (1880-1962) Snickare. Bildar familj i Partille. Död i Sävedalen.

3. Beda Axelina (1882-1883)

4. Karl Ivar (1884-) Till Amerika 1902.

5. Oscar Wilhelm (1887-1890) Död av okänd orsak vid tre års ålder.

6. Henning Gottfrid (1887-1890) Dog av okänd orsak med några dagars mellanrum till sin tvillingbror ovan.

7. Albin Gottfrid (1890-1962) Frikallad. Gifter sig 1921 med Hildur Elisabet Larsson (1885-1970) från Göteborgs Kristine och de får flera barn som är födda i Alingsås stadsförsamling. De bor här till 1926 då de flyttar till Östad. Står som ägare till torpet Qviden och säljer det 1926 till Severin Sandberg, (som är Albins morbror) se nedan. Blir ägare till Östad Hofgård. Blir senare varvsarbetare. Död i Kungälv.

8. Hilda Ellen Dorothea (1894-1977) Gifter sig och flyttar till Partille. Gift Jansson. Död i Partille.

9. Oskar Frank Emil (1899-1947) Bilhandlare. Gift och bosätter sig i Kärtared Västergården. Död i Alingsås. Hans föräldrar bor med honom i Kärtared efter 1926.

Alexanders föräldrar bor kvar "i sonens bröd" till de dör 1907 och 1911.

År 1913 hade Alexander Johansson och hans familj: 1 häst, 4 kor, 2 gödsvin, 15 höns och 4 bisamhällen. Se "Lokalundersökning" från SCB nedan.

Inhyser från 1874, kommer senast från Skogskulle under Hols Prästgård:

Familjen född i Norska Skogsbygden:

Johannes Bengtsson (1834-1906) Född i Norska Skogsbygden. Död på Lunnatorp, Hol

H. Anna Cathrina Andersdotter (1842-1924)

Deras barn:

1. Floren Rickard (1867-1947) Död i Kärtared Östergård, Horla

2. Albin Gottfrid (1870-1941) Till Öryd 1889. I Amerika 1890-1897.

3. Vitalis (1872-1922) I Amerika 1892-1897.

Födda här:

4. Viktorin (1875-1940)

5. Frida Sofia (1878-1962)

Familjen till torpet Lunnatorp under Algutsgården ca 1875. Mer information om dem under torp nr 21 Lunnatorp.

Familj som är hyresgäster 1880-1883:

Familjen kom närmast från Lyckebacke under Arentorp i Hol.

Carl Olofsson (1842-) Född i Tranegårdre, Horla. Tillhörde Rydetsläkten på sin fars sida.

H. Christina Hansdotter (1835-) Född i Holstorp, Hol.

Deras barn:

Johan Ludvig (1874-)

Gustaf Rudolf (1876-)

Axel Wilhelm (1878-)

Familjen emigrerade till Amerika 1883.

Fosterbarn på Qvia 1880-1886.

Elfrida Andersdotter (1869-) från Rydet, Horla. Hennes mamma hade dött och syskonen blev utplacerade. Till Göteborg 1890.

1926

Ägare av torpet:

Severin Edvard Johansson Sandberg (1871-1940) Född i Kärnhult, Norska Skogsbygden. Bror till Inga Matilda Johansdotter, se ovan. Hade vistats i Amerika 1890-1921. Köper torpet 1926 av Albin Alexandersson och hans hustru Hildur Alexandersson. *"En 1/8 mantals lägenhet om 4,455 har, Mellantorp 1/5"*. Död i Ålderdomshemmet, Alingsås Landsförsamling.

Lagfarten för Severin Sandberg:

[https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/H0001303_00196#?](https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/H0001303_00196#?c=&m=&s=&cv=195&xywh=-638%2C933%2C3425%2C1902)

[c=&m=&s=&cv=195&xywh=-638%2C933%2C3425%2C1902](https://sok.riksarkivet.se/bildvisning/H0001303_00196#?c=&m=&s=&cv=195&xywh=-638%2C933%2C3425%2C1902)

Detta skrivs om Severin Sandberg när han bor i torpet Qvia:

"Severin Edvard Johansson Sandberg, född 1871-09-20 i torpet Kärnhult under Klevhult Nordgården, Skogsbygden. Ogift. Hitflyttad 1926-11-15 från torp 97 Mellantorp eller Brännet under Jonstorp Sörgården. Utflyttad 1939-09-13 till Alingsås Landsförsamling. Severin kallades för "Spete-lelle". Severins farfar Lars Engelbrektsson var född i Mörkabo och hans farmor kom från Skjul. Under några år var de bosatta i Spetalen, Ornunga. När familjen senare flyttade till Kärnhult kallades torpet för "Spetes" av folket. Severin var liten till växten och fick namnet "Spete-lel"

Ur Torp och torpare i Hols socken" av bl a Eric Carlsson

1927-1928

Familj som bor här endast ett år och kommer senast från Hemsjö:

Gustaf Algot Jansson (1881-) Född i Gbgs Domkyrkoförsamling

Emma Kristina Lundberg (1882-) Född i Lycke.

Deras barn:

Sven Harry Jansson (1806-) Född i Örgryte

Bror Arne Jansson (1911-) Född i Backa, Gbg.

Familjen flyttar 1928 till Backa, Gbg.

Troligtvis står torpet tomt efter detta men ägs 1941 av:

John Algot Natanael Lundblad (1908-1987) som bor i Lunneberg under Lilla Sörgården.

Lokalundersökning 1913, SCB. Från Riksarkivet.

Å denna blankett meddelade uppgifter få ej begagnas för taxering eller beskattning utan av-
givas endast för statistiska ändamål. N:r 596

Lokalundersökning år 1913

i Hal socken Åsbyborgs län hush.-sällsk.

Gården Lägenheten Torpet Jordreg.-nr

Ägare Edel Myrberg i Mellanörp Brukare Alexander Johansson

Hästar vid 4 år o. däröver	Arbets- hästar.		Vagns- och ridhästar.		Unghästar (vid 1 till 3 år).		Föl.	Oxar.	Tjurar.	Kor.	Ungnöt.	Kalvar. och tackor.	Lamm (under 1 år).	Getter.	Killingar (under 1 år).	Ävelssvin.		Grisar (under 4 mån.).	Hens.	Annat fjäderfä.	Bi- samhällen.
	Vallac- ker.	Ston.	Vallac- ker.	Ston.	Hingstar och valackar.	Ston.										Gödsvin.	Modor- sugor.				
1										4							2		15		4

Uppgift lämnad den 10/7 av Brukarer Brukningsdelen besökt ej besökt.

Egendomens hela areal (utan vatten):	Hekt- ar.	Växtslag.	Areal. Hekt- ar.	Utsäde.		Skörd föregå- ende år. Kg.	V ä x t s l a g .	Areal. Hekt- ar.	Skörd föregå- ende år. Kg.
				Kg. pr hät.	Kg.				
Trädgård		Höstvete .					Sockerbetor		
Åker och annan od- lad jord	4	Höstråg .	0.5		120	600	Foderrotfrukter		
Naturlig äng		Vårvete .							
Skogs- o. hagmark .		Värråg .							
Övrig mark	0.2	Korn . . .					Odlad jord för höskörd . . .	1.5	4500
Summa areal (utan vatten)	4.2	Havre . . .	1.0		760	2500	» » förgräs o. d. till bete o. grönfoder . . .		
Nyodling under senas- te fem år		Blandsäd .					» » för säd till bete o. grönfoder . . .	0.2	
Av åkerjorden äro täckdikade		Ärter . . .					Ren träda	0.2	
Begagnade torvmossar: till torvströ		Bönor . . .					Obrukad åkerjord		
till bränsle		Vicker . .					S:a åker o. annan odlad jord	4	
		Potatis . .	0.0		4080	3000	Naturlig äng, använd för slätter		

En häst, 4 kor, 2 gödsvin, 15 hönor, 4 bisamhällen.

Karta från Laga skifte 1874.

Torpet Qviden inringat. Idag finns endast husgrunden kvar inne i ett buskage.